

Силабус курсу
«Загальнопедагогічні основи професійної діяльності»

Освітній ступінь – перший (освітньо-професійний)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Кількість кредитів – 8,5

Рік підготовки – 2, семестр – 4

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Дні занять: згідно розкладу

Консультації: згідно розкладу

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, доцент **Онишків Зіновій Михайлович**

Кандидат педагогічних наук, доцент **Матіяш Валентина Василівна**

Викладач **Ратушняк Наталія Олегівна**

Контактна інформація

onyshkiv54@ukr.net, [0975483758](tel:0975483758)

matijaw_vv@ukr.net + 38 0977618483

ratushniaknatalia92@gmail.com 0977739830

Опис дисципліни

У навчальному курсі «Загальнопедагогічні основи професійної діяльності» розкрито основні питання управління закладами загальної середньої освіти: принципи, методи, функції, структура органів управління освітою в Україні, планування та ведення діловодства, особливості організації внутрішньої системи забезпечення якості освіти, система зовнішнього забезпечення якості освіти, підвищення кваліфікації, атестація та сертифікація педагогічних працівників. Висвітлено форми організації методичної роботи з учителями, питання виявлення, вивчення та впровадження в практику роботи досягнень педагогічної науки і передового педагогічного досвіду. Охарактеризовано основні компоненти педагогічної майстерності вчителя початкової школи: провідні принципи та норми моральної поведінки; закономірності естетичного освоєння основ наук; способи формування культури та основні етапи проведення наукових досліджень, впровадження їх результатів у практику роботи школи.

Навчальний контент

Години лекц./сем.	Теми	Результати навчання	Завдання
Змістовий модуль 1 Педагогічна майстерність учителя			

2/2	Тема 1. Педагогічна майстерність і особистість учителя початкової школи.	Розуміти сутність педагогічної майстерності, її структуру, рівні сформованості та роль у професійній діяльності вчителя початкової школи	Питання, перегляд фільму
2/2	Тема 2. Професійна етика вчителя.	Знати сукупність моральних цінностей та норм поведінки , що складають основний зміст педагогіки співробітництва у різних системах спілкування (вчитель- учень, вчитель- батьки учнів, учитель- учительський колектив, учитель- адміністрація школи)	Питання, моделювання, розв'язування педагогічних ситуацій
2/2	Тема 3. Педагогічна естетика вчителя.	Знати закономірності естетичного освоєння основ наук, мистецтва, праці, людських відносин, які пов'язані з гармонізацією емоційної та інтелектуальної сфери учнів	Питання,перегля д фільму, практичні завдання, ділові ігри
2/4	Тема 4. Педагогічна техніка. Внутрішня та зовнішня техніка вчителя початкової школи.	Розуміти роль і місце педагогічної техніки в структурі педагогічної майстерності, формувати компоненти педагогічної техніки	Питання, практичні завдання, модел ювання, виконання вправ
<p align="center">Змістовий модуль 2 Організація і управління в початковій освіті</p>			
2/2	Тема 5. Наукові основи управління загальноосвітні	Знати основні принципи, методи і функції управління зкладами освіти, колегіальні органи	Питання, тести

	навчальним закладом.	управління, структуру органів управління освітою в нашій країні.	
2/4	Тема 6. Система зовнішньої і внутрішньої оцінки якості освіти.	Знати про систему планування роботи закладу загальної середньої освіти, облік його роботи, основні напрями оцінювання якості освітньої діяльності закладу освіти, про атестація і сертифікацію педагогічних працівників, а також ліцензування закладів освіти, основні напрями здійснення інституційного аудиту.	ІНДЗ, тести, відео, презентація
2/4	Тема 7. Методична робота в школі.	Знати форми методичної роботи з учителями початкових класів, вміти скласти тематику засідань методичного об'єднання.	ІНДЗ, питання
2/2	Тема 8. Передовий педагогічний досвід.	Знати сутність поняття передовий педагогічний досвід, його види, критерії оцінки, шляхи виявлення та вивчення передового педагогічного досвіду, форми та методи впровадження в практику.	Питання, тести
<p align="center">Змістовий модуль 3 Основи наукових досліджень</p>			
4/4	Тема 9. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження.	Знати основні етапи наукового дослідження. Формулювання наукового (або понятійного) апарату. Структура наукового дослідження. Вибір теми дослідження, його мети, завдання. Обґрунтування актуальності, цінності та новизни наукових	Питання

		розробок. Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. Види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Розробка плану науково – дослідної роботи. Структура плану і загальна характеристика його складових частин. Складання робочої методики наукового дослідження і основні вимоги до неї.	
4/4	Тема 10. Рівні та методи наукового дослідження.	Знати спеціальні методи наукових досліджень в педагогіці. Спостереження. Анкетування і опитування. Метод наукового експерименту, його значення в наукових дослідженнях і зв'язок з іншими методами. Види експериментів. Організація педагогічного експерименту та його проведення. Оцінка результатів експерименту і формування висновків.	Питання. ІНДЗ

2/2	Тема 11. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику.	Знати види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Науковий експеримент, літературний огляд дослідження. Викладення висновків та рекомендацій у вигляді реферату, наукової статті, тез доповіді, звіту про виконану науково- дослідну роботу, курсової, випускової магістерської роботи. Систематизація результатів дослідження.	Питання, практичні завдання.
-----	--	---	---------------------------------

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОПП	Програмні компетентності
ПРН-20	Знати основні компоненти педагогічної майстерності вчителя, його правила і норми моральної поведінки, закономірності естетизації педагогічної діяльності та елементи педагогічної техніки. Вміти організовувати творчу взаємодію з учасниками освітнього процесу
ФК-4.1	Знати структуру органів управління освітою в нашій країні, принципи, функції і методи управління, функціональні обов'язки керівників закладу загальної середньої освіти, систему планування в школі, форми підвищення кваліфікації, особливості проведення атестації і сертифікації педагогічних працівників; внутрішню та зовнішню систему забезпечення якості в закладах освіти; проведення інституційного аудиту закладу освіти; види та критерії оцінки передового педагогічного досвіду.

ФК-3.1	Вміти планувати роботу методичного об'єднання вчителів початкових класів, складати розклад занять для учнів початкової школи.
ПРН-13	Вміти аналізувати навчальні та виховні заняття, планування роботи закладу загальної середньої освіти.
ФК-4.6	Знати основні етапи наукового дослідження, науковий понятійний апарат, структуру наукового дослідження.
ФК-4.3	Вміти вибирати об'єкти та методи наукового дослідження, виконувати пошук та аналіз різноманітних джерел інформації, проводити наукові дослідження систем і процесів навчання, застосовувати сучасні методики та методичні прийоми у наукових дослідженнях, планувати і організувати наукові експерименти, формувати опитувальні анкети.

Літературні джерела

1. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А.Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф.Кривонос та ін.; За ред.. І.А.Зязюна. К.: Вища шк., 1997. 349с.
2. Пихтіна Н.П. Основи педагогічної техніки / Н.П.Пихтіна. К., Центр учбової літератури, 2013. 316 с.
3. Передовий педагогічний досвід: теорія і методика / за ред. Л.Л. Момот. К.: Радянська школа, 1990. 141 с.
4. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: АБУ, 2002. 480 с.
5. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2019. 240 с.
6. Бойко М.М., Чучка І.М., Жуков С.А. Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій. Мукачево: РВВ МДУ, 2007. 68 с.
7. Дубров Ю. Наука як система, що самоорганізується // Вісник НАНУ. 2000. № 2.
8. Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
9. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
10. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». [Електронний ресурс]. Режим доступу:

<http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/normatyvno-pravovi-akty-shcho-rehlamentuiut-diialnist>

- 11.Зміни до Типового положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 12.2011 № 1473. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/26746/
- 12.Інструкція з діловодства у закладах загальної середньої освіти.Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 25 червня 2018 року № 676. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/62017/
- 13.Інструкція щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів // Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України 08 квітня 2015 року № 412. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/46989/
- 14.Лист-роз'яснення щодо застосування окремих положень Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти. Лист МОН № 1/9-596 від 03.10.18 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/62058/
- 15.Логачевська С. П. Дійти до кожного учня / С. П. Логачевська; за ред. О.Я. Савченко. К. : Радянська школа, 1990. 158 с.
- 16.Логачевська С.П. Диференціація у звичайному класі: посібник для вчителів, методистів, студентів / С. П. Логачевська; за заг. ред. академіка АПН України О. Я. Савченко. Донецьк : Центр підготовки абітурієнтів, 1998. 288 с.
- 17.Лысенкова С. Н. Когда легко учиться / С. Н. Лысенкова. 2-е изд., испр. и доп. М. : Педагогика, 1985. 176 с.
- 18.Лысенкова С. Н. Методом опережающего обучения: книга для учителя : из опыта работы. / С. Н. Лысенкова. М. : Просвещение, 1988. 192 с.
- 19.Майбутньому вчителю про основи педагогічної майстерності/ Загребельний П.І. та ін., Тернопіль, 1993.178с.
- 20.Маслов В. І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами: навчальний посібник / В.І. Маслов. Тернопіль: Астон, 2007. 150 с.
- 21.Мелешко В. В. Організація управління малокомплектними початковими школами / В. В. Мелешко // Початкова школа. 2002. №1. С. 50–54.
- 22.Мелешко В. В. Організація методичної роботи в сільських малокомплектних школах / В. В. Мелешко // Початкова школа. 2000. № 5. С.41–43.
- 23.Методичні рекомендації з розроблення положення про структурний підрозділ освіти і науки, молоді та спорту місцевої державної адміністрації. Затверджено наказом МОНМіС України 21 листопада 2012 № 1308. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36933/
- 24.Онишків З. М. Основи управління закладом загальної середньої освіти: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів / З. М. Онишків. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. С.99 – 141.

- 25.Онишків З.М. Основи школознавства: навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / З.М. Онишків. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2006. – 176 с.
- 26.Островерхова Н. М., Даниленко Л. І. Ефективність управління загальноосвітньою школою: соціально-педагогічний аспект / Н. М. Островерхова, Л. І. Даниленко. К.: Школяр, 1995. С.61
- 27.Положення про всеукраїнський конкурс «Учитель року». Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 серпня 1995 р. № 638. (Із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 900 ([900-2005-п](#)) від 14.09.2005). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/638-95-%D0%BF>.
28. Положення про Державну службу якості освіти України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF>.
- 29.Положення про методичне об'єднання вчителів // Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / упоряд. В.В. Скиба, Б.М. Терещук. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. С.680 – 682.
- 30.Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. Наказ Президента України від 8 квітня 2011 року N 410/2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/410/2011>
- 31.Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. 2001. № 8.
- 32.Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/63131/
- 33.Порядок ліцензування освітніх послуг // Книга керівника навчально-виховного закладу: Довідково-методичне видання / упоряд.В.В. Скиба, Б.М.Терещук. Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. С.320. 326.
34. Порядок проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти. Наказ МОН від 09.01.2019 № 17. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/16-04-2019/23-04-2019/716-nakaz-mon-vid-09012019-17-pro-zatverdzhennia-poriadku-provedennia-institutsiinoho-audytu-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity>.
35. Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16 січня 2020 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/71055/.
- 36.Програма незалежного тестування фахових знань та умінь учителів початкової школи. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 14 січня 2019 р. №33. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://osvita.ua/doc/files/news/631/63199/teachers-program.pdf>
- 37.Раченко И. П. Научная организация педагогического труда. М. : Педагогика, 1972. 320 с.
- 38.Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти / О. Я. Савченко. – К. : Грамота, 2012. С.379–380.

39. Сухомлинський В. О. Павліська середня школа / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5-ти т. К. : Радянська школа, 1977. Т.4. С.65 – 69.
40. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям // Вибрані твори: У 5 т.– К.: Радянська школа, 1977. Т. 3. 670 с.
41. Сухомлинський В. Сто порад учителю // Вибрані твори: У 5 т. К.: Радянська школа, 1976. Т. 2. С. 419–654.
42. Терехов В. Ф. Перспективне та річне планування роботи навчального закладу / В. Ф. Терехов, І. В. Усик, Н. І. Яременко. К. : Шкільний світ, 2011. 128 с.
43. Типове положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ Міністерства освіти і науки України № 930 від 06.10.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1255-10>
44. Шатун В.Т. Основи менеджменту : навчальний посібник / В.Т. Шатун. Миколаїв : Вид-во МАГУ ім. Петра Могили, 2006. С.9 – 10.
45. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2002. 295 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються меншою кількістю балів (75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1: усне опитування, контрольна робота	35
Модуль 2: усне опитування, контрольна робота	35
Модуль 3: усне опитування, контрольна робота	30